

Botkyrka kommun

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Tullinge gymnasium
belägen i Botkyrka kommun

Tillsyn i Tullinge gymnasium

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Botkyrka kommun under hösten 2016. Tullinge gymnasium besöktes av Skolinspektionen mellan den 20 september 2016 och den 22 september 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets nationella statistik var det genomsnittliga betygspoängen för avgångseleverna 13,9 läsåret 2014/15. Motsvarande siffra för riket var 14,6. Andelen elever på nationella program som tog examen inom tre år var samma läsåret 76,8 procent, vilket är högre än genomsnittet i kommunen (67) och i nivå med genomsnittet för riket (76,9). Vidare tog 87,5 procent av avgångseleverna en gymnasieexamen, vilket är högre än motsvarande siffra i kommunen (77,7), men lägre än motsvarande siffra för riket (91,1). Andelen elever med lägst betyget E i de gymnasiegemensamma ämnena varierade från 100 procent i Svenska som andraspråk 1 till som lägst 93,8 procent i Historia 1.

Trygghet och studiero

I den enkät som Skolinspektionen genomförde våren 2016 med elever i år två på skolan fick området Trygghet värdet 8,3 på en skala mellan 0–10 (där ett högre värde indikerar en trygg miljö). Detta är samma värde som genomsnittet för samtliga gymnasieskolor i enkätomgången. Inom området Studiero erhöll skolan ett värde om 4,5. Motsvarande siffra för samtliga deltagande gymnasieskolor var 5,8.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Föreläggande	2017-02-27
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-02-27
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Anmärkning	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det finns lärare som inte i tillräcklig utsträckning förklarar och konkretiserar de olika kunskapskraven för eleverna. Kännedom om vad som krävs för att uppfylla olika kunskapskrav, och i förlängningen nå ett visst betyg, kan utgöra en förutsättning för att eleven ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att psykologen inte utgör en integrerad del av elevhälsans arbete. Detta innebär att elevhälsans samlade kompetens inte i tillräcklig utsträckning används för insatser som är förbyggande och hälsofrämjande, vilket riskerar att leda till ett mindre effektivt arbete i att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Vidare konstateras att det finns brister i dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet. Tillsynen visar att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete. Däremot finns brister i dokumentationen av detta arbete som omfattar uppföljning av kunskapsresultaten. Avsaknaden av en sådan dokumentation kan leda till bristande kontinuitet i kvalitetsarbetet och försämra förutsättningarna för att vidta adekvata utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att senast den 27 februari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga

elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.5 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Säkerställa att alla lärare förklarar och konkretiserar kunskapskraven för eleverna så att de får kännedom om vad som krävs för att uppnå olika betyg.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever får veta vad som krävs för att nå olika kunskapskrav. Tillsynen visar att det finns lärare som inte i tillräcklig utsträckning förklarar och konkretiserar de olika kunskapskraven för eleverna. Kännedom om vad som krävs för att uppfylla olika kunskapskrav, och i förlängningen nå ett visst betyg, kan utgöra en förutsättning för att eleven ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Enligt läroplanen för gymnasieskolan är ett mål för skolan att varje elev ska kunna bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov i förhållande till kraven för utbildningen. Vidare ska läraren fortlöpande ge varje elev information om framgångar och utvecklingsbehov i studierna.

Skolinspektionens utredning visar att eleverna på skolan inte i tillräcklig utsträckning får veta vad som krävs för att nå olika kunskapskrav. Resultatet av den enkät som Skolinspektionen genomförde våren 2016 med elever i år 2 visar att på en skala mellan 1–10 fick frågan *Jag vet vad jag behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan* ett medelvärde på 5,7. Motsvarande siffra för samtliga deltagande gymnasieskolor var 6,6. Av intervjuer med elever på skolan framgår att flera elever inte tycker att det är tydligt vad man ska kunna för att få olika betyg. Eleverna framhåller att alla lärare visserligen visar

kunskapskraven, men att det finns lärare som inte förklarar och konkretiserar vad de olika kunskapskraven innebär. Detta är särskilt tydligt mot de högre betygen. Vidare anger flera elever att det endast är ett fåtal lärare som visar exempel på hur kunskapskraven kan uppnås.

Att det finns skillnader i hur lärarna arbetar med att förklara och konkretisera kunskapskraven för eleverna framkommer även vid intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn. Av intervjun med rektorn framgår att det finns lärare som behöver utveckla sitt arbetssätt inom området. Vidare redogör rektorn för olika utvecklingsåtgärder som vidtagits för att förbättra återkopplingen till eleverna kring deras kunskapsutveckling. Till exempel ska återkopplingen utvärderas på klassråden och protokoll från dessa möten ska lämnas till rektorn. Skolinspektionens utredning visar dock att detta utvecklingsarbete ännu inte har fått tillräckligt genomslag i samtliga lärares arbetssätt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Tullinge gymnasium inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Säkerställa att elevhälsans samlade kompetens används för insatser som är förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering till bedömning av brist

Enligt Skolinspektionens bedömning är inte psykologen delaktig i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på det sätt som skollagen kräver. Detta innebär att elevhälsans samlade kompetens inte i tillräcklig utsträckning används för insatser som är förebyggande och hälsofrämjande, vilket riskerar att leda till ett mindre effektivt arbete i att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande och omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Skolinspektionens utredning visar att psykologen inte utgör en integrerad del av elevhälsans arbete. Vid intervjun med elevhälsan framgår att det visserligen finns tillgång till psykolog, men att psykologen inte deltar i några möten med övriga delar av elevhälsan. Detta innebär att psykologen inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbete som elevhälsan som samlad resurs bedriver.

Vid intervjun med rektorn framkommer att det finns en psykolog som inom ramen för 20 procent av en heltidstjänst arbetar gentemot kommunens tre gymnasieskolor. Denna psykolog gör vissa utredningar av elever, men är inte med i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Utöver detta så köper skolan vid behov in psykologutredningar och viss kompetensutveckling från andra psykologer.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Tullinge gymnasium inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun en anmärkning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektor ska dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet. Tillsynen visar att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete. Däremot finns brister i dokumentationen av detta arbete som omfattar uppföljning av kunskapsresultaten. Avsaknaden av en sådan dokumentation kan leda till bristande kontinuitet i kvalitetsarbetet och försämra förutsättningarna för att vidta adekvata utvecklingsåtgärder.

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet bedrivas ett kvalitetsarbete med systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever, och inriktningen ska vara de nationella mål som finns för utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Genom intervjuer med lärare och rektorn samt inlämnat material framgår att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan. Exempelvis följs tryggheten och studieron upp genom elevenkäter som sedan analyseras och ligger till grund för utvecklingsåtgärder. När det gäller uppföljning av övergripande kunskapsresultat så framkommer i intervju med lärare att de i viss utsträckning följer upp och analyserar kunskapsresultaten i exempelvis programlagen. I intervjun med rektorn framkommer att kunskapsresultaten på skolan följs upp och analyseras, bland annat i ledningsgruppen.

Det finns dock ett utvecklingsområde när det gäller dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet. Av intervjun med rektorn framkommer att skolan inte har någon systematisk dokumentation av den uppföljning och analys som görs av kunskapsresultaten. Rektorn har därmed inte heller kunnat tillhandahålla en sådan dokumentation.

Motivering till anmärkning som ingripande

Eftersom Tullinge gymnasium bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där elevernas kunskapsresultat följs upp och analyseras och utvecklingsåtgärder beslutas, bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och tilldelar Botkyrka kommun en anmärkning

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska

Beslut

2016-10-17
11 (13)

Dnr 43 - 2016:5988

omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Mattias Ahlquist
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Tullinge gymnasium

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Tullinge gymnasium

Tullinge gymnasium är en kommunal gymnasieskola belägen i Botkyrka kommun. Tullinge gymnasium hade vid tillsynsbesöket totalt 689 elever, fördelade på Naturvetenskapsprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet, Ekonomiprogrammet, Vård- och omsorgsprogrammet, Teknikprogrammet samt introduktionsprogrammen Programinriktat individuellt val och Språkintroduktion.